

Jaarrapportage

Zorg- en Veiligheidshuis

Caribisch Nederland

Januari 2023-januari 2024

Justine Verschoor, procesmanager ZVH Bonaire

Februari 2024

Inhoudsopgave

	Pagina
Inleiding	3
Activiteiten casusoverleg en stuurgroep	4
Kwantitatieve gegevens	7
Opleiding/deskundigheidsbevordering	8
ICT	9
Overig	9
Financieel uitputtingsoverzicht	9
Bijlagen:	
JCO	
Werkproces overdracht	

Inleiding

In maart 2015 is het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) op Bonaire gestart, met subsidie vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid en onder verantwoordelijkheid van de Reclassering Caribisch Nederland. Na een jaar zijn ook Sint Eustatius en Saba aangesloten. Naast het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn vanaf toen ook VWS, SZW en BZK betrokken bij de subsidie. Vanaf 2020 is de focus gelegd op de overdracht van de Reclassering naar het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) en de verduurzaming en borging van de organisatie. In overleg met de stuurgroep heeft het OLB in 2021 besloten om het ZVH onder te brengen bij de nieuwe uitvoeringsorganisatie Aksesio en sinds maart 2022 is het ZVH bij deze organisatie ondergebracht. Vanaf 2023 is er een subsidie voor drie jaar toegekend aan het OLB voor continuering van de werkzaamheden van het ZVH. De toekenning van de subsidie heeft lang op zich laten wachten door verschillende omstandigheden. Hierdoor zijn in dit jaar een aantal activiteiten niet of pas later gestart.

1. Activiteiten casuoverleg en stuurgroep

- Uitbreiding stuurgroep

Fundashon Cas Bonairiano (FCB) is toegetreden tot de stuurgroep in verband met het project Een Eigen Huis voor kwetsbare doelgroepen, daarnaast is Aksesio (als opvolger van het CJG) toegevoegd. Met FCB is afgesproken, dat zij alleen deelnemen aan de stuurgroep als de agendapunten daartoe aanleiding geven. De medewerkers van FCB hebben geen toegang tot het ICT-systeem van het ZVH.

- Casusregisseur ZVH

Sinds 2022 is de bekostiging van een casusregisseur binnen het ZVH in de subsidiebeschikking opgenomen. Per februari 2023 is deze functie (opnieuw) ingevuld. De casusregisseur ressorteert onder de procesmanager van het ZVH. De procesmanager richt zich op de procesmatige en strategische taken binnen het ZVH; de casusregisseur richt zich voornamelijk op de casussen: de (registratie van) informatie, plannen, acties en evaluatie. Procesmanager en casusregisseur zijn elkaars achtervang en sparringpartner. Beiden werken 0.6 fte. De extra mankracht heeft een duidelijke impuls gegeven aan de voorbereidingen voor het casuoverleg en het kunnen oppakken van nieuwe projecten.

- Samenwerking tussen Bonaire, Saba en Sint Eustatius

Het laatste bezoek aan Saba en Sint Eustatius, om ervaringen en kennis uit te wisselen, is in februari 2020 geweest. Er is regelmatig onderling contact gezocht over de subsidie-aanvraag en het ICT-programma. Gezien de late toekenning van de subsidie is het in 2023 niet mogelijk geweest om een gezamenlijke opleiding te organiseren. Beide eilanden zijn op hun verzoek uitgenodigd om online aanwezig te zijn bij de stuurgroepbijeenkomsten en ontvangen alle informatie die naar de stuurgroep gaat.

- Speerpunten

Naast de going concern van de tweewekelijkse casuoverleggen en bijeenkomsten van de stuurgroep en kernstuurgroep heeft het ZVH ieder jaar een aantal speerpunten benoemd waar extra inspanningen op zijn gericht. Huiselijk geweld en de aanpak van multi-probleemgezinnen waren de afgelopen jaren speerpunten. Op het gebied van huiselijk geweld zijn de voorzieningen verbeterd en is de samenwerking tussen meldpunt Guiami, Jeugdzorg, Aksesio en Tabitha goed op gang gekomen. De toekomstige oprichting van het FJC zal hier nog een extra impuls aan geven. Het aantal casussen huiselijk geweld dat wordt aangemeld bij het ZVH is waarschijnlijk mede hierdoor gedaald. Gezien deze ontwikkelingen is huiselijk geweld niet langer een speerpunt binnen het ZVH.

Voor de komende periode van drie jaar zullen vier speerpunten extra aandacht krijgen. Deze speerpunten komen voort uit de problematiek die in de casuoverleggen naar voren is gekomen en zijn vanuit de interviews met de stuurgroepleden en het ministerie van JenV als thema benoemd. Deze speerpunten zijn vervolgens in de kernstuurgroep geaccordeerd.

De vastgestelde speerpunten voor de subsidietermijn 2023 t/m 2025 zijn:

1. Multi-probleemgezinnen
2. Samenwerking met Fundashon Cas Bonairiano (FCB; sociale woningbouw)

3. Afstemming met Family Justice Center
4. Voorkomen recidive jeugdcriminaliteit

Multi-probleemgezinnen

De aanpak van multi-probleemgezinnen is maatwerk. De aanpak verloopt vrijwel nooit succesvol, met name omdat het structureel (vaak levenslang) en intensief ondersteunen van gezinnen bij de aangesloten organisaties niet gebruikelijk is. De vraag ligt nog steeds open welke organisatie structureel deze multi-probleem gezinnen kan ondersteunen en welke methodiek daarbij aansluit. Vanuit VWS wordt op deze problematiek ingespeeld met het project Intensieve Ambulante Hulpverlening (IAH). EOZ, Aksesio, Jeugdzorg en MHC zijn hierbij aangesloten. De multi-problematiek is in kaart gebracht en er is gekozen voor een outreachende, intensieve coachingsmethode om deze gezinnen bij te staan. Binnenkort zal de implementatie hiervan plaats vinden en is de verwachting, dat hiermee deze problematiek met meer succes wordt behandeld. Het ZVH kan bij deze implementatie een faciliterende rol spelen en heeft hierover contact met de projectleider.

Samenwerking met FCB

Betaalbare en geschikte woonruimte is binnen de casuïstiek van het ZVH een probleem. Overbewoning komt veel voor en ook in urgente situaties is er weinig mogelijk. De lokale woningbouw-stichting (Fundashon Cas Bonairiano (FCB)) is in 2023 gestart met de implementatie van een project voor kwetsbare groepen. In dit project wordt woonruimte gecreëerd voor mensen die te maken hebben gehad met huiselijk geweld, MBO-studenten die zelfstandige woonruimte nodig hebben, ex-gedetineerden en mensen met een psychische aandoening. Het ZVH speelt in dit project een faciliterende rol bij de samenwerking tussen diverse organisaties rond de client. Er zijn afspraken gemaakt met FCB en met aanmeldende partijen over de werkwijze die gehanteerd wordt. Het ZVH komt in beeld zodra de FCB aangeeft dat er een match lijkt te zijn tussen een woning en een aangemelde casus. De casus wordt dan via de gebruikelijke weg aangemeld voor een casusoverleg in het ZVH. In dat casusoverleg wordt een begeleidingsplan gemaakt dat bijdraagt aan een succesvolle bewoning van het huis. Dit plan wordt driemaandelijks geëvalueerd. In eerste instantie zouden er dit jaar 20 woningen beschikbaar komen, maar door omstandigheden is dit minder geworden. Uiteindelijk is er in 2023 slechts 1 woning toegekend aan een casus waarbij sprake was van huiselijk geweld.

Afstemming met Family Justice Center (FJC)

Het FJC is onderdeel van Aksesio, maar moet nog worden opgezet. In 2023 is begonnen met de verbouwing van een buurthuis tot FJC. Het centrum voorziet in de beschikbaarheid op één locatie van alle benodigde organisaties voor slachtoffers van huiselijk geweld. De procesmanager ZVH is betrokken bij de opzet van het FJC en voert hierover afstemmingsgesprekken met het OLB zolang er nog geen projectleider FJC is benoemd. Verder is de procesmanager betrokken bij het opstellen van de vacaturetekst en heeft deelgenomen aan de sollicitatiecommissie voor de functie van projectleider FJC. De stuurgroep van het ZVH wordt gebruikt als platform voor de uitwerking van het FJC. Tenslotte hebben de procesmanager en casusregisseur ter oriëntatie een bezoek gebracht aan een FJC In Nederland, waarbij de focus lag op informatie over de samenwerking en afstemming tussen ZVH en FJC.

Voorkomen recidive jeugdcriminaliteit

Er worden meer casussen jeugdcriminaliteit aangemeld sinds het jeugdstrafrecht is ingevoerd. De afstemming tussen Jeugdzorg, OM, JICN en Reclassering bleek soms wat stroef te lopen. Ondertussen is deze samenwerking nader onderzocht in een evaluatie-onderzoek dat is uitgevoerd door de Reclassering. Uit de evaluatie zijn een aantal verbeterpunten naar voren gekomen. Onder andere de registratie van alle zaken (zowel HALT als strafrechtzaken) en samenwerking zijn aandachtspunten. De bij de Reclassering aangestelde coördinator jeugdcriminaliteit heeft contact opgenomen met het ZVH om tot afspraken te komen over monitoring vanuit het ZVH op het totaal aan casussen jeugdcriminaliteit en HALT-zaken. In samenwerking met de coördinator zijn in 2023 afspraken gemaakt over de inzet van het casusoverleg voor alle jeugdcriminaliteitscasussen en HALT-zaken, zodat een overzicht over het geheel aan zaken ontstaat en er beter zicht komt op verbeteringen in de samenwerking. Vanaf januari 2024 zullen alle casussen jeugdcriminaliteit bij het ZVH worden aangemeld (zie bijlage met uitwerking afspraken JCO).

- Tendensen binnen het casusoverleg

Er zijn het afgelopen jaar drie casussen aangemeld waarbij sprake was van illegaal verblijf. In twee gevallen heeft dit tot uitzetting na veroordeling geleid. In de derde casus hebben drie minderjarigen een verblijfsstatus verkregen. In verband met illegaliteit (geen sedula en daardoor ook niet verzekerd) was het niet mogelijk om gebruik te maken van voorzieningen die nodig waren gezien de problematiek. Deze situatie is voorgelegd aan de stuurgroep en daar is besloten om de IND op de hoogte te stellen van alle casussen die worden aangemeld bij het ZVH waarbij illegaliteit een rol speelt. Dit is gecommuniceerd naar alle betrokken organisaties. De samenwerking met de IND heeft tot diverse uitkomsten geleid: van uitzetting met medewerking van de betrokkene tot hulp bij het legaliseren van familieleden en tot informatie over het proces dat doorlopen moet worden voor uiteindelijke inschrijving in het bevolkingsregister. Verder zien we ook dat er diverse personen zijn aangemeld die afkomstig zijn uit Zuid-Amerika, Aruba en Curacao die hier wel legaal verblijven, maar waarbij ernstige problematiek speelt en het vermoeden is dat zij juist om die reden naar Bonaire zijn geëmigreerd.

Er zijn zeven casussen aangemeld waarbij er sprake is van LVB-problematiek c.q. verstandelijke beperking in combinatie met gedragsproblematiek. Voor al deze casussen zou een 24-uurs voorziening (een vorm van begeleid wonen) geïndiceerd zijn, maar die ontbreekt op Bonaire. De FKPD gaf aan niet in staat te zijn om voor deze doelgroep 24-uurs zorg te bieden en bij overige organisaties was de gedragsproblematiek en/of verslaving een contra-indicatie. Dit gebrek aan voorzieningen heeft ervoor gezorgd dat een aantal mensen op straat terecht is gekomen of in een onveilige situatie moest blijven en ook dat een voorwaardelijke invrijheidsstelling is uitgesteld, omdat deze te veel gevaar op zou leveren. Er is contact gelegd met ZJCN om dit probleem te bespreken, maar tot nu toe is er nog geen reactie gekomen op dit verzoek.

Onderbezetting bij een aantal organisaties heeft ervoor gezorgd dat betrokkenen bij een zedenzaak maanden in een ongewenste, onveilige situatie verbleven. Ook duurde het bij een aantal casussen lang voordat behandeling of onderzoek kon starten. De betreffende stuurgroepleden zijn hiervan op de hoogte gesteld.

Voor een aantal ingewikkelde casussen, waarbij de samenwerking moeizaam verlopen was en het resultaat te wensen overliet, zijn zogenaamde pelsessies belegd. Uit deze sessies, waarbij we werken met een tijdlijn, bleek dat bij de overdracht van casussen tussen organisaties vaak gaten vallen. Er

waren voorbeelden waarbij de overdacht per mail afgedaan werd, het overgedragen gezin pas maanden later benaderd werd, de gezinnen zelf gevraagd werd hun hulpvraag aan te geven en casussen waarbij verschillende malen tussen dezelfde organisaties dezelfde casus werd overgedragen. Om hier verbetering in te krijgen hebben we vanuit het ZVH een enquête gehouden onder de casusoverleg-deelnemers over de (ideaal) te nemen stappen om tot een goede overdracht te komen. Deze enquête hebben we aan de stuurgroep voorgelegd en deze is akkoord gegaan met het gebruik van deze stappen bij de casussen van het ZVH. In een thema-middag is hier verder uitvoering aan gegeven (zie bijlage werkproces overdracht).

2. Kwantitatieve gegevens Bonaire

- Nieuwe aanmeldingen

Er zijn dit jaar **25** nieuwe casussen aangemeld. Dit is aanmerkelijk meer dan in 2022: toen werden er slechts 6 casussen aangemeld. Het aantal is ook meer dan het gemiddelde van 19 casussen per jaar van de voorafgaande jaren. Een verklaring hiervoor kan zijn, dat dit jaar vanaf februari de personele bezetting voor het eerst volledig was (1.2 fte) en dat we gestart zijn met het project Kwetsbare doelgroepen in samenwerking met de FCB. In het kader van dit project zijn 4 casussen aangemeld: 1 huiselijk geweld en 3 nazorg na detentie.

Onderstaand overzicht vermeldt de problematiek van alle 25 casussen die nieuw aangemeld zijn in 2023 op Bonaire.

Huiselijk geweld	8
Nazorg na detentie	4
Zedenzaak	5
Multi-problem	8

- Totaal aantal casussen

Het totaal aantal casussen in het systeem in 2023 bedraagt **62** casussen.

Onderstaand overzicht vermeldt de problematiek van alle 62 casussen die in het systeem staan op Bonaire.

Huiselijk geweld	18
Nazorg na detentie	7
Zedenzaak	8
Multi-problem	20
Burenruzie	2
Groepsriminaliteit	5

Maatschappelijke teloorgang	0
Maatschappelijke onrust	1

In de loop van 2023 zijn **39** van de 62 casussen beëindigd. Deze casussen zijn als volgt geëvalueerd.

Positief met bemoeienis van organisaties	24
Positief zonder bemoeienis van organisaties	6
Negatief zonder mogelijkheden ter verbetering	9

De oorzaak van een negatieve evaluatie zijn gelegen in gebrek aan voorzieningen bij een verstandelijke beperking, geen motivatie voor vrijwillige hulpverlening, illegaal verblijf en recidive met langdurig verblijf in de gevangenis.

Er zijn eind december 2023 nog **23** actieve casussen over. De actieve casussen zullen worden overgezet van Gidso naar het nieuwe ICT-systeem Kedo.

3. Opleiding/deskundigheidsbevordering

In november hebben de procesmanager en de casusregisseur een werkbezoek aan Nederland gebracht. Bij verschillende Zorg- en Veiligheidshuizen is een kijkje in de keuken gegeven, waardoor nieuwe inspiratie is opgedaan. Verder hebben zij deelgenomen aan de training Regie voeren zonder Macht, georganiseerd vanuit de Landelijke Vereniging Managers Veiligheidshuizen (LVMV) en aan de tweedaagse voor managers van de LVMV, evenals een congres vanuit de GGZ en is een bezoek gebracht aan twee FJC's om de verhouding tussen FJC en ZVH te verkennen. In 2024 zullen nieuwe activiteiten volgen naar aanleiding van dit werkbezoek, bijvoorbeeld op het gebied van evalueren van en reflecteren op casussen en op de taakverdeling tussen procesmanager en casusregisseur.

In december is op Bonaire een dagdeel-bijeenkomst gehouden voor alle deelnemers aan het casusoverleg om hernieuwd kennis te maken, communicatie te verbeteren, onderling vertrouwen te verhogen en om met elkaar consensus te verkrijgen over een gezamenlijke werkwijze bij het onderling overdragen van casussen (zie bijlage werkproces).

Een opleiding voor casusdeelnemers is helaas niet georganiseerd door gebrek aan tijd, aangezien pas eind oktober duidelijkheid is gekomen over de definitieve toekenning van de subsidie hiervoor. In 2024 zal dit met spoed worden opgepakt.

Het gehele jaar door zijn presentaties van alle veertien aangesloten organisaties en van de IND gepland, toegankelijk voor alle deelnemers aan het casusoverleg. Op deze manier zijn alle deelnemers weer op de hoogte van elkaars werkzaamheden, taken en projecten.

De procesmanager en casusregisseur hebben acht bij het ZVH aangesloten organisaties bezocht om informatie te geven over het ZVH en zullen komend jaar de resterende organisaties bezoeken en informeren.

4. ICT

Het ZVH maakte vanaf 2015 naar tevredenheid gebruik van de applicatie VIS-2 die speciaal gericht was op ondersteuning van het werkproces van het ZVH. In 2022 is deze applicatie opgeheven en zijn alle data overgezet naar Gidso. Aan het eind van 2022 is het werkproces binnen Gidso ingericht. Begin 2023 hebben alle deelnemers toegang gekregen tot Gidso. Al snel bleek, dat Gidso niet alle functionaliteiten bezat die nodig zijn voor onze rapportages en werkproces. Dit belemmerde onze monitoringswerkzaamheden en overzichten zodanig, dat we genoodzaakt waren om deels handmatig te werken.

In Nederland zal uiterlijk begin 2024 naar de programma's Kedo en PGAX overgestapt worden. Deze voldoen aan de criteria vanuit de Landelijke Vereniging Managers Veiligheidshuizen (LVMV). In overleg met Curacao, waar Kedo wordt gebruikt, hebben we ervoor gekozen om over te stappen op Kedo. Dit programma ondersteunt ons werkproces en maakt het uitdraaien van rapportages op een eenvoudige manier mogelijk. Ondertussen hebben we alle informatie uit het programma Gidso op PDF gezet en in 2024 kunnen we alle actieve casussen in Kedo plaatsen.

5. Overig

Het OLB, het OM en de liaison van JenV hebben in 2023 ervoor gezorgd, dat het Barrièremodel van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) op Bonaire is geïntroduceerd en ingevuld. Het gaat hierbij om een model dat inventariseert welke preventie-maatregelen zouden helpen om criminaliteit en recidive te voorkomen. Het ZVH heeft aangeboden om na afronding de gekozen maatregelen te monitoren. Vervolgens werden wij vanuit het ministerie van JenV benaderd om binnen het Koninkrijk mee te denken over het programma Preventie met Gezag. Dit programma biedt financiële ondersteuning bij het invoeren van maatregelen die preventief werken en voorkomen dat jongeren in de justitie-keten terecht komen. Het ZVH heeft voorgesteld om dit met het Barrièremodel te combineren, aangezien uit dit model preventieve maatregelen gekozen kunnen worden die passen in het programma Preventie met Gezag en daaruit gefinancierd kunnen worden.

6. Financieel overzicht/uitputting januari 2023-januari 2024

Activiteit I: Procesmanagement en casusregie	
Procesmanager Bonaire 0.6 fte 12 maanden	\$ 47.893
Casusregisseur Bonaire 0.6 fte 11 maanden	\$ 35.995
Werkplek kosten (\$1000 per maand per persoon)	\$ 23.000
Laptops	\$ 1.864
Activiteit II: ICT-systeem	
ICT programma Gidso van Topicus jaarabonnement	E 5.000
Extra kosten i.v.m. afsluiting Gidso	E 3.528
Activiteit III: Opleiding en uitwisseling	
Werkbezoek Nederland procesmanager en casusregisseur: reiskosten vliegtickets en trein, training Regie voeren zonder macht, congreskosten GGZ, hotelkosten, verblijfskosten	\$ 9.883
Thema-middag: Zaalhuur Dabboussi, lunch Blue Lagoon, kosten trainer (R. Domacasse)	\$ 2.085
Totaal	\$ 120.720 E 8528
Begroot	E 161.930,-

